

Vastaus kuntalaisaloitteeseen: Toiveena viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilu Kauniaisiin.

SOVV 27.01.2022 § 4

852/00.02.10.01/2021

Lisätiedot:

varhaiskasvatuspäällikkö Annika Hiitola, puh. 050 341 6269
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Aloitteen tekijä on jättänyt kuntalaisaloitteen 7.8.2021 seuraavalla sisällöllä:

”Toiveena viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilu Kauniaisiin

Opetus- ja kulttuuriministeriön käynnistämä viisivuotiaiden lasten maksuttoman 20 viikkotunnin varhaiskasvatuksen kokeilu alkoi 1.8.2018. Ministeriö myöntää osallistuville kunnille avustusta kokeilun toteuttamiseen. Viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilun kolmas kausi toteutettiin ajalla 1.8.2020 – 31.7.2021. Kokeilun kolmannelle kierrokselle mukaan haki yhteensä 26 kuntaa, jotka kaikki pääsivät mukaan kokeiluun. Kokeilun tavoitteena on nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta ja edistää koulutuksen tasa-arvoa. Lasten osallistumista varhaiskasvatukseen halutaan edistää, koska tutkimusten mukaan laadukas varhaiskasvatus vaikuttaa myönteisesti lapsen kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen. Varhaiskasvatus tasoittaa erilaisista kotitaustoista tulevien lasten oppimiseroja ja vahvistaa näin koulutuksellista tasa-arvoa ja ehkäisee syrjäytymistä.

Kokeilun ensimmäiseen vaiheeseen osallistui muun muassa Helsinki ja toiseen vaiheeseen Kauniaisten naapurikunta Espoo. Espoossa viisivuotismaksuttomuus lisä on 115€/kuukaudessa ja se maksetaan toimintakaudelta myös yksityisen hoidon puolella olevien lasten puolesta. Esimerkiksi Kauniaisten Ankkalammen päiväkodissa olevien lasten perheet jotka asuvat Espoon puolella, hyötyvät viisivuotismaksuttomuus lisästä, kun taas Kauniaisissa asuvien Ankkalammen päiväkodissa olevien lasten perheet eivät. Ehdotan, että Kauniainen osallistuu seuraavaan Opetus- ja kulttuuriministeriön käynnistämään viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeiluun (1.8.2022-31.7.2023), jotta myös Kauniaisissa asuvien lasten perheet olisivat oikeutettuja viisivuotismaksuttomuus lisään.”

Maksutonta varhaiskasvatusta on kokeiltu vuosittain alkaen elokuusta 2018. Kokeilu päättyi 31.7.2021. Kokeilussa on ollut mukana vuosina 2018 – 2021 yhteensä 33 kuntaa. Kokeilukunnista 13 on ollut kokeilussa mukana kaikissa sen kolmessa vaiheessa. Kokeilun tarkoituksena oli:

- selvittää, miten maksuttomuus vaikuttaa 5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen osallistumisasteeseen,
- selvittää kokeilun vaikutusta perheen nuorempien lasten varhaiskasvatuksen osallistumisasteeseen,
- selvittää maksuttoman varhaiskasvatuksen kustannusvaikutuksia,
- edistää vanhempien työllistymistä,
- selvittää 5-vuotiaiden varhaiskasvatuksen toteutustapaa ja pedagogiikan kehittämistarpeita erityisesti suhteessa nykyiseen esiopetukseen,
- varhaiskasvatuksen palveluohjauksen kehittäminen.

Karvi on tehnyt laajan arvioinnin viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuskokeilun arviointiin liittyen: [Viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuskokeilun arviointi 2018–2021 - Karvi.fi](https://www.karvi.fi/viisivuotiaiden-maksuttoman-varhaiskasvatuskokeilun-arviointi-2018-2021).

Jokaisessa kokeiluvaiheessa on haun yhteydessä pyydetty mukaan osallistuvilta kunnilta tietoa siitä, mikä on viisivuotiaiden osallistumisaste varhaiskasvatukseen. Tämä liittyy luontevasti kokeilun tavoitteisiin selvittää, miten maksuttomuus vaikuttaa lasten osallistumisasteeseen varhaiskasvatukseen.

Koska Kauniaisissa on vuosina 2018 – 2021 viisivuotiaiden osallistumisaste ollut vähintään 93 %, ei osallistumisastetta ole arvioitu olevan mahdollista nostaa maksuttomuuskokeilulla. Viisivuotiaiden lasten osallistumisaste varhaiskasvatukseen mainittuina vuosina on ollut

31.12.2018	93 %
31.12.2019	93 %
31.12.2020	96 %
31.7.2021	97 %

Kauniainen on valittu mukaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun 1.8.2021 alkaen. Kaksivuotista esiopetusta tarjoaa opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan Sansinpellon päiväkoti.

Viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilu on päättynyt, eikä 1.8.2022 ole käynnistymässä uutta maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilua, johon Kauniainen voisi hakeutua. Jos mahdollisen kokeilun tavoitteena on, että lasten osallistumisaste varhaiskasvatukseen nousisi, ei Kauniainen voisi sillä perusteella hakeutua mukaan kokeiluun, koska osallistumisaste on jo korkea.

Sitä vastoin naapurikaupunki Espoo maksaa Kauniaisissa korkeampaa yksityisen hoidon tukea yksityistä varhaiskasvatusta käyttävistä lapsista. Kauniaisissa ei ole talousarviossa 2022 varattu rahaa yksityisen hoidon tuen kuntalisten korottamiseen. Jos kuntalaisia kuitenkin halutaan tarkastella, tämä voidaan tehdä erillisen valmistelun perusteella.

Kauniaisissa yksityistä varhaiskasvatusta tuetaan yksityisen hoidon tuen lisäksi palvelusetelillä. Yksityisellä varhaiskasvatuksen tuottajalla on mahdollisuus hakeutua palvelusetelituottajaksi. Tällä hetkellä Kauniaisissa on viisi palvelusetelilyksikköä, joista neljä on Kauniaisten rajojen sisäpuolella. Palvelusetelituottajia ovat: Daghemmet Grytet, Daghemmet Lyan, ICEC Kauniainen, ICEC Kilo ja Norlandia Graniitti.

Kauniaisissa on aiemmin ollut tavoitteena lisätä yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta asteittain n. 5 – 10 lapsella vuosittain (TA 2018). Yksityisen hoidon tuen avulla tuotetun varhaiskasvatuksen käyttö on lisääntynyt alla olevan taulukon mukaisesti:

Vuosi	vaihteluväli eri kuukausina	kokonaismäärä vuodessa	muutos edelliseen
2010	15 – 32	310	+ 140
2011	15 – 29	278	- 32
2012	15 – 34	291	+ 13
2013	19 – 33	321	+ 30
2014	15 – 35	306	- 15
2015	19 – 30	306	0

2016	27 – 38	381	+ 75
2017	20 – 35	371	- 10
2018	28 – 42	417	+ 46
2019	20 – 34	335	- 82
2020	24 – 34	352	+ 17
2021	24 – 39	428	+ 76

Sivistystoimenjohtaja Mikael Flemmich:

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta antaa yllä olevan selvityksen koskien Kauniaisten hakeutumista viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeiluun aloitteentekijälle tiedoksi ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oheismateriaali:

Kuntalaisaloite (Extranet)

Jakelu:

Kuntalaisaloitteen tekijä